Poštnina plačana v gotovini.

Leto III. V Ljubljani, dne 27. julija 1921. Stev. 30.

LJUDSKI GLAS

Glasilo „Kmetsko-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1·40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštnine proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Avtonomistom!

G. Prepeluh govori silne besede. Kakor klerikalci trdi tudi on, da mi socialisti ne vemo, kaj hočemo. Sramežljivo še vedno odklanja očitek klerikalizma, vendar so mu klerikalci edina pametna stranka na Slovenskem. Ker naša stranka ne mara ne centralizma, ne avtonomije, pač pa se zavzema za **samoupravo** vseh edinic v državi. od pokrajine do občine, piše „Avtonomist“ 25. julija zopet, da tega ne razume, in pravi, da je konjska figa na cesti tudi edinica. — Zelo idealno, kaj? A h koncu piše, da avtonomija zanj ni ideal, temveč navadna realna politična zahteva.

Poglejmo, kako so ti „avtonomisti“ takrat, ko so vladali, te svoje „navadne politične zahteve“ **izvajali.** Pri tem bo tudi g. Prepeluh spoznal, da edinice niso le fige! Če še ne bo spoznal, mu bodo slovenske občine to kmalu razjasnile.

Njegovi prijatelji klerikalci, ki so kot „pametna stranka“ ž njim vred **avtonomisti,** so izdali pred letom dni sledečo naredbo:

Naredba celokupne deželne vlade za Slovenijo o pridelitvi nekaterih poslov izročenega področja mestne občine celjske okrajnemu glavarstvu v Celju.

V smislu § 49. občinskega statuta za mesto Celje z dne 21. januarja 1867, drž. zak. št. 7, se odreja:

§ 1.

Izmed poslov politične uprave 1. stopnje, izročenih mestni občini celjski, se odkazujejo nastopni posli okrajnemu glavarstvu v Celju, in sicer stvari, ki se nanašajo na

1.) državljanstvo,
2.) stanovske matice in sklepanje zakonov,
3.) ljudsko štetje,
4.) volitve v zakonodajna zastopstva,
5.) vojaštvo,
6.) trgovino in obrt,
7.) socialno zavarovanje delavcev in nameščencev,
8.) vodno pravo in
9.) bogočastje.

§ 2.

Nadalje se odkazujejo okrajnemu glavarstvu v Celju vsi ostali vojaški posli mestne občine celjske, ki spadajo po veljavnih predpisih v izročeno področje občin.

§ 3.

Ta naredba dobi moč z dnem, ki ga določi predsednik deželne vlade.

V Ljubljani, dne 7. julija 1920.

Dr. Brejc s. r., predsednik,
Fon s. r., dr. Gosar s. r., Jan s. r., Remec s. r., Inž. Sernec s. r., dr. Verstovšek s. r.

Poznate ta imena? Sami klerikalci, kajti ti so takrat neomejeno vladali na Slovenskem. Vsi ti so danes silni avtonomisti, vsi kriče, da smo socialisti proti ljudstvu ali pa, da ne vemo, kaj hočemo. Upamo pa, da nas bo ljudstvo razumelo, **če povemo, da takihle naredb nočemo.**

Klerikalci so pa dokazali, da hočejo take naredbe, ker so jih tudi izdali. Pa ne samo ene! Ravno take naredbe hočejo tudi liberalci, kajti, ko je klerikalna vlada padla, je novi predsednik dr. Pitamic to in druge take naredbe pustil v veljavi in jih še celo razširil. Mestni občini celjski je n. pr. z naredbo z dne 18. decembra 1920 vzel še tiste posle, ki se tičejo uka!

Mi zahtevamo, naj se občani upravljajo sami, naj volijo sami tiste može, ki jim zaupajo. Pa poglejte, koliko občin imamo, ki še danes nimajo županov, ker hoče vlada bolje vedeti, kaj je za občinarje prav, nego pa občinarji sami. Če bi bili klerikalci na vladi, bi ne bilo nič drugače: ali ne veste več, kako so ljudstvu vsiljevali gerente, in kakšne gerente!

Liberalci in klerikalci — vsi so enaki, vsi hočejo le **vladati.** Eni potom Belgrada, drugi potom Rima. Prepeluhovci morebiti ne mislijo na Rim, pač pa na Ljubljano. Slovenija Slovencem! Tako kričijo, v srcu se pa mislijo: Slovenija nam!

Kdor misli res za ljudstvo, bo pustil občine občinarjem, okraje okrajem, okrožja okrožjem, pokrajine pokrajinam. Temeljne državne zakone bo pa zahteval za vse enake, ker le v tem slučaju bo ljudstvo moglo ubraniti se svojih pijavk.

Če avtonomisti niti tega ne bodo razumeli, bomo govorili prihodnjič še jasneje!

Proti korupciji.

Iz govora poslanca sodr. Etbina Kristana na seji ustavotvorne skupščine dne 24. junija

To bi bilo že precej debelo; toda sedaj prihaja druga točka, o kateri še vedno težko verjamem, da je verjetna. Te prednosti o živilih imajo pravico posluževati se aktivni ministri vseh strok in vsi z ukazom nastavljeni uradniki poljedelskega oddelka pri ministrstvu itd. To je lastnoročno podpisal minister za poljedelstvo in vode dr. Velizar Jankovič. Nikdar ne bi hotel zatrditi, da so se res vsi ministri posluževali te prednosti; ali za nas bi bilo važno, vedeti eno: Če je bila ta naredba res izdana, če je resnična; ali je ministrski svet vedel, da je bila izdana taka naredba? In kaj so rekli ministrski tovariši gospoda Jankoviča, če so vedeli o tej naredbi? Če pa niso vedeli, kako se sedaj vlada v tej deželi, če se izdajajo take naredbe, ne da bi drugi ministri o tem kaj vedeli. Pripomniti moram, da mi je z druge strani znano, da izve posamezen minister, tudi ko ne opravlja aktivno svoje službe, stvari ministrstva, ki se njega tičejo, pet ali deset minut potem, ko se je kaj ukrenilo?

Tukaj je cela vrsta naredb, ki se nanašajo na to stvar. Prihraniti hočem tej zbornici čitanje vseh teh reči, toda eno moram omeniti. To je naredba z dne 27. marca 1921, štev. 8037/I, ki pravi:

„V zvezi z mojim ukrepom z dne 12. junija lanskega leta ukazujem, da imajo pravico do produktov po 50 odstotkov ceneje z državnih posesti, s katerimi razpolaga poljedelsko ministrstvo, tudi **bivši** ministri poljedelstva in vodá kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.“

Še bi se moglo razlagati, da imajo aktivni ministri kot uradniki pravico do nekih dobrot (Medklic: Ker imajo majhno plačo!), četudi je to težko razumeti, če se vzame v poštev, da je država poskrbela, da lahko izhajajo s svojo plačo — če bi se vendar morda mogla dopustiti taka dobrota, mislim vendar, gospodje, če se izdajajo naredbe, po katerih morejo bivši ministri, ministri, ki lahko žive cele veke, ministri, ki morda nimajo nikakih zaslug, ker je mogoče, da so prinesli državi več škode, kakor koristi, da se morejo oni posluževati tega, tedaj mislim, da beseda korupcija ni pretrda za označenje tega postopanja.

Gospodje, tukaj so zapiski, ki pokazujejo, na kakšen način so se te predpravice v nekaterih slučajih uživale. Tu je na primer zapisek uradnikov in uslužbencev ministrstva poljedelstva, ki so dobili vino od uprave vinogradniške in sadjanske šole. Gospod Velizar Jankovič je na prvem mestu. Dobil je **110 litrov vina za 286 dinarjev,** potem prihajajo načelniki s 30 in 26 litri in nazadnje manjši ljudje, ki so prejemali od 6 do 10 litrov.

Potem je tukaj zapisek uradnikov in uslužbencev, ki so dobili riž. (Medklic: Menda raste tudi to v Topčideru!) Tu je: Gospod dr. Velizar Jankovič, minister, 30 kilogramov, načelniki po 10 kilogramov in potem prihajajo manjši ljudje po 5 in 3 kilograme. — Tu je zapisek uradnikov, ki so dobili rakijo: Gospod dr. Velizar Jankovič, minister, dva in pol litra, za njim prihajajo drugi po poldrug liter. Zapisek uradnikov, ki so dobili jabolka: Gospod dr. Velizar Jankovič, minister, 25 kilogramov, potem prihajajo načelniki po 3 kilograme. Zapisek uradnikov, ki so dobili sira: Gospod dr. Jankovič 42 kilogramov, drugi so dobili po 5 in po 3 kilograme. Zdi se pa, gospodje, da je bilo v tem oziru vendar tudi nekoliko demokracije. Tu imam na primer drug zapisek o razdelitvi sira; zabeleženi so tu različni ljudje, ekonom, predstojniki, potem pride neki Malentije Mihajlovič, poljski čuvaj, z enim kilogramom, za njim dr. Velizar Jankovič, minister, s tremi kilogrami, nato Ante Tomaževič, kravar, s pol kilograma. Potem slede ovčarji, kravarji itd.

(Konec prih.)

Nasilnosti.

Bivši minister Draškovič ustreljen.

Zopet oborožen zahrbten napad! Ni še končana preiskava o napadu na naslednika prestola, preiskava, ki kaže vsak dan jasneje, da taki napadi zatiranemu ljudstvu le škodujejo, da pa koristijo njegovim zatiralcem, kapitalistom.

Kapitalisti porabljajo ta napad očividno zato, da vzamejo zatiranemu ljudstvu njegovo svobodo, njegovo pravico kritike in samouprave. Da, tudi samouprave, kajti mnogi pravilno izvoljeni občinski župani zastonj čakajo na potrditev.

Ljudje vprašujejo naše tajništvo, kaj jim je storiti, in če je tako ravnanje vlade in njenih uradov opravičeno. Tajništvo jim ne more ničesar odgovoriti, razen, **da je in bo ostala moč več nego pravica tako dolgo, dokler se ljudstvo ne bo spametovalo in začelo resno in stvarno delati za svojo osvoboditev.**

Iz stranke.

Našim dopisnikom. Večkrat prejemamo dopise za upravo „Ljudskega glasa“, za uredništvo „Ljudskega glasa“, za tajništvo JSDS in tajništvo KDŽ iz enega kraja v enem dnevu vse v posebnih ovitkih. To je nepotrebno. Poštnina je draga. Ker je za vse naslov: Ljubljana, poštni predal 168, je lahko tudi vse v enem ovitku.

Potrebno pa je, pisati ločeno, na poseben papir.

Zidani most. Krajevna organizacija KDZ v Zidanem mostu je izvolila dne 3. julija t. l. sledeči odbor: s. Franca Ljubelja za predsednika, s. Franca Spilerja za namestnika, s. Ivana Cvetkota za tajnika, s. Franca Klukaja za namestnika, s. Alberta Jurkoviča za blagajnika, s. Ivana Cvetkota za namestnika, s. Franca Florjančiča za zapisnikarja, s. Alberta Jurkoviča za namestnika, za odbornike pa: ss. Ivana Režka, Martina Oberžana, Jakoba Peklarja, Jožefa Peklarja in Maksimiljana Založnika.

Poljčane. Krajevna organizacija KDZ v Poljčanah opozarja vse člane, da sprejema članske prispevke sodr. Josip Teinšek, sedlar v Poljčanah, vsako nedeljo dopoldan. Prosimo vse člane, da skrbijo, da imajo plačano članarino vedno za naprej. Odbor.

Šmartno pod Šmarno goro. Krajevna organizacija KDZ vabi na sejo, ki se bo vršila v nedeljo dne 31. julija ob 3. uri popoldan v hiši Jakoba Jerasa na Vikerčah.

Ker je seja važna, se vabijo poleg odbora tudi vsi člani organizacije, zlasti pa člani občinskega odbora. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Odbor.

Pišece pri Brežicah. Krajevna organizacija KDZ v Pišecah opominja vse člane, ki so zaostali s članarino, da poravnajo to čimprej. Posamezni člani, ki ne plačujejo svojih prispevkov redno, povzročajo v organizaciji nered in mnogo nepotrebnega dela.

Vsak član se mora zavedati svoje dolžnosti! Odbor.

Koledarji! Nekaj organizacij in nekateri zaupniki so nam poslali precej izvodov letošnjega delavskega koledarja nazaj, ker so ga preveč naročili. Zdaj je pa prepozno, da bi ga pošiljali drugim, ker julija ne kupujejo ljudje radi koledarjev. Ker bi pa ti koledarji v par mesecih izgubili sploh vso vrednost, se je načelstvo odločilo razdeliti jih med ljudstvo za tretjino cene, to je po 5 K. Kdor jih naroči pet, dobi enega po vrhu. Toliko je koledar vreden kot notes.

Kdor ima prejšnjega že popisanega ali razstrganega, se mu izplača kupit drugega.

Dopisi.

Avtonomistična družba. Zlobno zavijanje v zadnjih številkah „Avtonomista“ me sili, da tudi jaz spregovorim nekoliko besed o avtonomistični družbi.

Načelno sem bil vedno sovražnik osebnega boja, toda če pa vidim, da so gotovi ljudje bili v stranki samo radi tega, da bi jih ista postavila na ministrska mesta, ker se pa to ni zgodilo, začenjajo sedaj tako zlobno zavijati, pa mislim, da je dolžnost vsakega sodruga, da te ljudi pred širšo javnostjo razkrinka.

Ti ljudje, ki se danes zbirajo okrog „Avtonomista“, so hoteli biti nekaki „generali“ v soc.-dem. stranki. Le malokdaj se ti je posrečilo, da si katerega izmed njih pridobil zato, da je šel kam ven na shod (kdo bi pa v Ljubljani v kavarni sedel?), ampak hoteli so pa imeti glavno besedo pri upravi stranke. Predstavljali so si vse sodruge za male šolarčke, ki morajo ubogati, kar oni ukažejo.

Leta 1918., ko so ljudje trumoma drli v socialistične vrste, ker je bilo agitacijskih moči premalo na razpolago, ker niti misliti ni bilo mogoče, da bi se v tem oziru red napravil v stranki, je to šlo, toda ravno to je prineslo potem razdor v delavskih vrstah, vsled katerega delavstvo še danes trpi. Ti ljudje se prav dobro zavedajo, da so bili sokrivi na razkolu, ki se je začel jeseni l. 1919. in dosegel svoj vrhunec spomladi l. 1920., toda kaj je to njim mar, glavno je, da oni pridejo kvišku, pa čeprav po komunistih, katerih največji nasprotniki so bili do volitev v konstituanto, ko so se še nahajali v socialistični stranki.

Danes pa so pri „Avtonomistih“ klerikalci in komunisti najboljši ljudje, ker je upanje, da bodejo redakterje sprejeli v svoje vrste in jim mogoče celo vajeti izročili, da bodo lahko po svoje „kočirali“. Soc.-demokratje so pokazali, da ne marajo generalov, ki bi bili v stranki to, kar so pri čebelah troti, in so postavili na noge svojo stranko, ki se prav lepo razvija in bode imela kmalu zopet vse zavedno delavstvo organizirano v svojih vrstah. Čemu so pa ti ljudje postali avtonomisti? Eden je postal zato avtonomist, ker ni postal narodni poslanec; narodni poslanec pa ni postal zato, ker ni šel na noben shod, da bi se predstavil svojim volilcem, ker si je mislil: kaj se bodem sam pehal za mandat, saj to morajo storiti drugi, navadni strankini vojaki! Kdaj so pa še šli generali v prve bojne vrste? Pri prihodnjih volitvah pa upa, da bo s frazami in s pomočjo onih strank, ki jih danes hvali, dasi jih je prej grajal, le prišel do poslanskega mandata in morda celo do — ministrstva, kar pri socialistih itak ne bi bilo več mogoče!

Drugi se je čutil zopet užaljenega zato, ker ni bil na strankinem zboru izvoljen v načelstvo. Tega zbora se pa niti udeležil ni vsled svoje komodnosti niti kot gost niti kot delegat, to je pa itak vsem sodrugom znano.

Spominjam se še dobro, kaj mi je rekel g. E. po volitvah v konstituanto: **„Jaz nisem prišel v načelstvo, zaradi tega se čutim užaljenega, g. P. pa ni postal poslanec, radi tega bo odložil vse funkcije pri stranki in se bodeva pečala samo z „Našimi Zapiski“.** Kako ne socialistično sta potem pisala v socialistični reviji, je dobro znano, ni treba, da bi še kaj o tem govoril. Tem ljudem veljajo sledeče besede: Čemu se silite v ospredje, če veste, da niste sposobni; ako bode narod videl, da ste sposobni in pošteni značaji, vas bode postavil sam na mesta, za katera uprizarjate danes tako ostuden lov, kateri vam more vašo karijero le pokvariti, ne pa zboljšati. Rinocerus.

Iz slovenjegraškega okraja. V vlaku sem se sešel s svojim tovarišem. Govorila sva o jezikovnih razmerah v Jugoslaviji in kmalu sva bila istih misli.

Ker je bil moj tovariš demokrat (JDS), sem porabil priliko in mu povedal, da bi imel lahko sitnosti radi takih nazorov. Nekega socialista so kaznovali, pa ne zato, ker je tako govoril, temveč zato, ker je na sumu, da je tako govoril, čeprav lahko dokaže, da ni govoril.

Demokrat ni hotel verjeti. Pravi, da je g. glavar pameten mož. Mi vemo, da se je pod njim to zgodilo, in nam je vseeno, kdo je tako neroden. Odgovoren je glavar, ne njegovi uradniški. Podobnih slučajev je pa v tem okraju več . . . Popotnik.

Poljčane. V nedeljo dne 10. julija t. l. nam je bilo v cerkvi naznanjeno, da je prihodnji torek praznik t. j. rojstni dan našega kralja Petra. Delavno ljudstvo je pa to naznanilo le hladno sprejelo. Žalostno gledajo starši svoje otroke, ki morajo hoditi bosi in slabo oblečeni in nimajo niti prave hrane. Vidimo pa tudi, kako narašča birokracija in militarizem in s temi tudi davki in draginja vseh življenskih potrebščin.

Kmeti računajo, kako dolgo jim bo še mogoče viseti na svoji grudi zemlje, če pojde tako naprej.

Delavec na kmetih je pa slabše kakor suženj.

Toda bilo je ta dan vendar še mnogo ljudi, ki so si najeli godce in korakali s požarno brambo k sv. maši.

Privoščimo jim to veselje, ki so ga svoječasno imeli tudi pod Habsburžani.

Nam pa lačnim zatirancem, nikar ne zamerite, da ne najdemo za take slovesnosti pravega navdušenja.

Hajdoše pri Ptuju. Kakor je stara navada, smo tudi letos imeli sv. birmo na Hajdini pri Ptuju. Za sprejem prezvišanega gospoda knezoškofa so vaščani napravili slavolok. Zato

---

Zob: (9. nadaljevanje.)

Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

Večnosti, neskončnosti in drugih takih lastnosti božjih ne bomo nikdar razumeli. Zato tudi Boga samega ne bomo razumeli in se mu ne bomo približali. Za naše pojme, za naš razum in torej tudi za našo znanost ostane Bog vekomaj nedostopen.

Kaj je večnost? Preprost človek misli, da je večnost čas, ki nima začetka niti konca. Toda moti se, kajti vsak čas ima svoj začetek in svoj konec, večnost torej ni čas.

Kaj je neskončnost? Preprost človek misli, da je to velikost, n. pr. dolžina, ki nima ne začetka, ne konca, ali pa širokost, ki nima ne začetka, ne konca, ali pa debelost, visokost, globokost, vse brez začetka in konca. Pa ni tako, kajti vsaka velikost ima svoj začetek in konec — neskončnost pa nima niti enega, niti drugega, torej ni velikost, prav tako, kakor tudi večnost ni čas. Oboje je le nekaj, ker nima ne začetka, ne konca.

S tem smo pa omejili ta pojem le nikalno.

Sava nima ne rok, ne nog. Ali zdaj veš, kaj je Sava? Ti veš morebiti, ker si jo videl in si se v njej kopal, ali si pa kot splavar vozil vore po njej. Toda pomisli na dečka, ki ni še nikdar ničesar učil se o Savi, pa je slišal, ko so se možje pogovarjali, da je pripeljala Sava veliko lesa na Hrvaško. Ta deček bo vprašal: „kaj pa je to, Sava?“ Ti bi mu pa odgovoril: „Sava je nekaj, kar nima ne rok ne nog.“ Deček bi vedel prav toliko kakor prej, vpraševal bi še naprej, ti bi mu pa tudi odgovoril, saj ni težko povedati, kaj je Sava!

Pri večnosti pa ni tako, tam ne moreš prav ničesar več povedati, samo to, da nima ne začetka, ne konca. Kak prebrisan deček se bo domislil, da tudi krogla nima ne začetka, ne konca, pa te bo vprašal: „Ali je večnost krogla?“ Ne, boš odgovoril, večnost ni krogla. Mislil boš, da si našel novo omejitev, novo opredeljenje večnosti, pa nisi našel prav ničesar. Kajti takih nikalnih omejitev najdeš lahko na tisoče in miljone, pa vendar s tem ne boš nič bližji pojmu večnosti. Ravno tako ne, kakor če bi pri pojmu Save hotel razlagati: Sava nima ne rok, ne nog, pa ni jabolko, niti drevo, niti voz, niti vlak, niti zvezda, — — — do smrti lahko govoriš, pa deček še vedno ne bo vedel, kaj je Sava. Razloček je le ta, da bo deček mislil, da se ž njim šališ in da bo postal nestrpen, pri večnosti pa vsi vemo, da ne moremo povedati ničesar drugega, le to, da nima ne začetka, ne konca, in pa še to povrhu, da nikdar ne bomo vedeli prav nič več.

Ko je prvi filozof preudaril, da Bog ne more imeti ne začetka, ne konca, takrat je bil konec vsega modrovanja o Bogu. Pojem Boga je bil končno in nepreklicno določen. Človek je moral priznati, da naprej ne more s svojim razumom, potegnil je črto in rekel: do te črte se bom trudil spoznati vse, čez

so pobirali po 8 K od vsakega vaščana. Tudi k meni so prišli. Toda kratko sem se odrezal: za tak šport ne dam prav nič. G. nadpastir je že itak dolžan priti vsakih 6 let enkrat birmat in rajši dam 20 K za revne invalide, kar bo gotovo več koristilo. Posnemajte!

Globoko pri Brežicah. Nedavno je spremil Ivan Golob iz Globokega št. 2 ženo svojega brata na postajo v Brežice. Pomagal ji je pri prtljagi. Ko se je Ivan Golob vračal od vlaka, ga zapazi aspirant Levičnik, ki je imel takrat službo, in mu naloži za kazen 40 K. Golob mu ni hotel plačati zahtevanih 40 kron, ker pravzaprav ni vedel zakaj. G. Levičnik mu na to iztrga verižico od ure v vrednosti 300 kron. Vodstvo krajevne organizacije KDZ je o tem natančnejše pozvedovalo. Zvedelo je, da je bil g. Levičnik ravno med tem časom premeščen v Zidani most. Verižico se je ta ptič obdržal sam. — Jugoslavija je res svobodna in res tudi najboljša zastopnica naroda, zato pa ima na zaupnih mestih prav izvrstne ljudi. Zato, proletarci, združite se, da vas ne bodo izkoriščali tisti, ki jih vi plačujete.

Žalec. Žalski milijonarji in samostojneži so sklicali dne 3. julija t. l. javni ljudski shod. Na shodu so zelo udrihali čez visoke davke, seveda upravičeno, kajti tudi oni si ne pustijo prikrajšati svojega mastnega dobička. Posebno se je odlikoval na tem shodu žalski hotelir g. Pikel. Med drugim je navedel, zakaj da morajo kmetje tako visoke davke plačevati; pozabil pa je povedati, da so samostojni poslanci tudi precej k tem visokim davkom pripomogli, ker so dovolili muslimanom 1200 milijonov in tudi Wranglovci dobivajo mesečno 24 milijonov dinarjev. Prefrigan g. Pikel si je pač mislil, najbolje je, da očitam ubogim trpinom pri državnih rudnikih Velenje in Zabukovca njihove visoke plače in rečem, da moramo mi kmetje zato tako visoke davke plačevati, ker so ti rudniki močno pasivni. Rekel je tudi, da se mora pri državnih rudnikih odpustiti polovica delavcev, odvzeti se mora aprovizacija, znižati se morajo plače itd. Pritrjeval mu je tudi komunistični občinski odbornik iz Griž. G. Pikelnu je baje neki uradnik pravil, koliko je treba dnevno doplačevati v državnem rudniku. Kako naj to verujemo, ubogi delavci dobijo toliko, da imajo komaj iz rok v usta!

Naši otroci hodijo raztrgani in bosi okrog z upadlim obrazom. Mleko je zanje dragocena stvar. Toda naši samostojneži jim ga ne privoščijo, ker ne potrebujejo denarja in redijo z mlekom rajši prašiče! — Očitajo nam visoke plače, tega pa ne vidijo, kako nas odirajo. En primer: bogat kmet, ki je samo tri ure zamudil, da je vozil rudarju premog, je zahteval zato 150 K, žena dotičnega rudarja hodi k istemu kmetu v dnino in dobi dnevno le 4 K! Preračunajmo sedaj, koliko časa bo morala žena ubogega delavca delati, da zasluži 150 K!

Lepše bi torej bilo, če bi se g. Pikel zanimal, da se vse cene življenskih potrebščin v resnici znižajo, da bi tudi delavci imeli kaj jesti in obleči. Lepše bi bilo to, kakor resolucije sklepati o delavskih visokih plačah in uboge delavce spravljati ob zaslužek.

G. Pikelnu pa hočemo tudi povedati, da so vedno nekateri rudniki aktivni, drugi pasivni. Prvi krijejo druge. Zabukovški rudnik je bil že aktiven in bo tudi zopet, ko se uredijo jamske razmere.

Rudarji, organizirajte se, strnite svoje vrste, kapitalisti so na pohodu in vam hočejo že itak majhne plače še znižati! Pokažite žalskim krčmarjem in kramarjem hrbet!

Več delavcev drž. rudnika v Zabukovici.

Po svetu.

Lopovsko izkoriščanje izseljencev v New Yorku. Esperantsko društvo v Zagrebu je dobilo od esperantskega društva „Harmonio“ v New Yorku zanimivo pismo, približno naslednje vsebine: Iz Jugoslavije, pred vsem pa iz Hrvaške, prihajajo sem delavski ljudje, ki mnogokrat niti brati niti pisati ne znajo v svojem lastnem jeziku. Kadar pride transport, jih na tukajšnjem pristanišču čakajo inteligentnejši ameriški Hrvatje, jih pozdravijo in izseljenci seveda tem ljudem, svojim rojakom, zaupajo. Toda ti inteligenti jih strašno sleparijo. Najprej jih peljejo k brivcu. Ta zaračuna kar cel dolar za britje, potem pa dobiček z dotičnim, ki je pripeljal nevedneža, deli. Nato vpraša agent svojega rojaka, kam želi iti. In čeprav bi bilo do tja, kamor izseljenec hoče, le toliko poti, da bi stalo samo kakih 5 centov, ga rojak-agent vodi z avtomobilom po več ur naokrog — nevednež plača veliko svoto, šofer in dični rojak-agent pa si potem delita svoto, ker sta tako dogovorjena. Nato seveda skupen obed in prijazni ameriški rojak novodošlecu obljubi, da mu preskrbi tudi delo. Pelje ga v posredovalnice, ki preskrbujejo podjetnikom cenene — stavkokaze — in seveda je zato dobro plačan. In tako mora novodošlec delati kot stavkokaz, ker ga je dični rojak oskubil do golega in marsikateri tak revež je bil že od štrajkujočih na ta način ubit itd. — To je žalostno poglavje! Mislimo, da bi takim lopovstvom mogle priti v okom le organizacije ameriških Jugoslovanov same.

V panamskem prekopu se je pogreznila zemlja, vsled česar del prekopa za vojne ladje ni dostopen.

Prvi Dreadnought (drednot), ki je dal bojnim ladjam te vrste ime, so praktični Angleži prodali kot staro železo za 44.000 funtov. Svoj čas pa so zanj izdali nič manj kot poldrugi milijon funtov, da se je zgradil.

Stolica za slavistiko v Londonu. Prihodnje šolsko leto se ustanovi v Londonu po inicijativi češkoslovaške vlade in s pomočjo naše vlade stolica za slavistiko, ki jo bo predaval Seton Watson.

Ženski notarji v Belgiji. Belgijski parlament je sprejel zakon, glasom katerega lahko tudi ženski doktorji postanejo notarji, oziroma notarke.

Češkoslovaško naučno ministrstvo je odobrilo načrt za ustanovitev novinarske šole, ki se otvori še letos na pravoslovni fakulteti Karlovega vseučilišča v Pragi.

Gabrijel Lippmann, izumitelj barvaste fotografije, je te dni umrl v Parizu.

Brezžični brzojav. Marconiju se je posrečilo izboljšati svoje vsprejemne aparate pri brezžičnem brzojavu tako, da je atmosferično motenje popolnoma izključeno in da je možno sprejemanje brezžičnih brzojavk tudi, če je ozračje napolnjeno z elektriko.

Obsodbe komunistov. V Budimpešti so obsodili morilce bivšega predsednika madžarskega parlamenta Navaya: Kugija na smrt, sokrivce pa na 15 do 5 let ječe. Osem obtožencev so oprostili.

Maksim Gorkij se v neki brzojavki Anatolu Franceju obrača do vseh ljudi na svetu, ki jim vojna še ni umorila notranjega čuta, naj pomagajo gladujoči in po kužnih boleznih obiskani Južni Rusiji z živežem in zdravili. Slično se obrača ruski patriarh do nadškofov v New Yorku in Canterburayju, naj skušata pri svojih vernih doseči pomoč.

Velika eksplozija. V mestu Bodio (kanton Tessin v Švici) se je dogodila strašna eksplozija. Vila inženerja in tvornica za karbid Day sta popolnoma razrušeni. Elektrarna v bližini je močno poškodovana. Doslej so izkopali izpod razvalin tvornice 20 mrtvih in 100 ranjenih.

Politični pregled.

Skupen velik opozicijonalni blok snujejo. Nekateri hrvaški listi obširno poročajo, da snujejo St. Protič, dr. Trumbič, dr. Šimrak in dr. Korošec z Radičem vred načrt za nov velik opozicijonalni blok, ki naj bi vrgel sedanjo Pašičevo vladno večino. Dr. Koroščevo skupino klerikalcev približujejo sedaj Radiču. Hrvaški klerikalci stoje na najskrajnejšem opozicijonalnem stališču zoper sedanjo vlado in obsojajo, da se je dr. Korošec vrnil po sprejetju ustave zopet v narodno skupščino. Da se pomenijo o skupni akciji, se je dr. Šimrak podal k Stojanu Protiču v Rimske Toplice; tja prideta baje tudi dr. Trumbič in dr. Korošec. Nov vladni blok naj bi obstojal iz St. Protičeve radikalske skupine, klerikalcev, hrvaških zajedničarjev in radičevcev.

Nov diplomatski škandal. Ameriški predsednik Harding je našemu poslaniku Saviču odvzel pravice izvrševanja njegovega posla. To je v zvezi s tamošnjimi šikanami jugoslovanskih potnikov s strani tega imenitnega Saviča, šikanami, na katere je naša vlada po amerikanski bila opetovano opozorjena, a se za to še zmenila ni. Harding je zdaj napravil kratek proces, navzlic in ne glede na dolge obraze belgrajskih klikarjev. Stvar povzroča v tujini mnogo prahu in nam tudi mnogo sramote.

To in nič boljšega. Pretekli teden so nekateri tržaški komunisti s par voditelji zopet vdrli v tiskarno „Lavoratore Socialista“ in odnesli več strojnih kosov, tako, da se mora list staviti na roko. Ta v današnjih razmerah res žalostni slučaj najbolj strujarske nestrpnosti, zagovarjajo tržaški komunisti s tem, da je neki stavni stroj iz prejšnjega skupnega premoženja po krivici pripadel socialistom. Nasilna politika le škoduje!

Koroški deželni zbor je izvolil deželno vlado, ki ji predseduje poslanec sodr. Florijan Groeger. Prvi namestnik (znani Schumy) je član nemške svobodomiselne deželnozborske zveze, drugi pa klerikalec. Trije deželni svetniki so socialni demokrati, dva pa svobodomiselna zvezarja.

Kongres bolgarskih socialistov se je vršil 15. t. m. v Sofiji. (Socialiste nazivajo v Bolgariji „široke“, komuniste pa „tesne“.) So-

---

to črto pa ne pojdem, ker bi bilo nespametno. — Prav je imel torej Sokrat, ko je rekel: „Mnogi ljudje mislijo, da kaj vedo, pa ne vedo prav ničesar! Jaz vem vsaj to, da ničesar ne vem!“

Bil je to grški modrijan, ki je omajal staro grško vero v neštete bogove in polbogove in učil verovati v enega samega Boga, čeprav se ni izdajal za njegovega proroka, še manj pa, da bi se ponašal, da je „govoril z Bogom“, modrijan, ki je z lastnim premišljevanjem spoznal gabnost malikovanja in se ni bal to tudi povedati, čeprav ga je veljalo življenje. Ni ustanovil nove vere, niti ni dal odgovora na staro vprašanje: „Čemu smo na svetu? Odkod smo? Kje je začetek vsega?“ Ni odgovoril, a njegovo molčanje v tem oziru je več vredno, nego vse gostobesedno razlaganje učenjakov, ki tudi ne bo nikdar prišlo dalj, nego do tiste meje, čez katero človeški razum ne more: samo to vemo, da ne vemo ničesar.

Ravno tako, kakor za razne proroke, ki so „govorili z Bogom“, velja to za tiste učenjake, ki hočejo z znanostjo dokazati, da ni Boga. Lahko dokažejo, da ni malika niti v človeški niti v mravljinčji podobi, lahko dokažejo, da se je temeljito zmotil ta ali oni prorok, lahko dokažejo, da je ta ali oni čudež le naravni pojav ali pa navadna goljufija — toda nikdar ne bodo dokazali, kaj je pravir življenja. Kajti pravir življenja je v večnosti, večnost pa je onstran črte.

Lahko je dokazati, da je človek soroden opicam. Na prvi pogled to spoznaš. Posebno če veš, da se v naravi vsaka stvar razvija smotreno, da pa otroci podedujejo vse smotreno razvite lastnosti svojih staršev. Lahko verujemo, da je imel pračlovek, ki je živel v gozdovih na drevju, tudi na nogah take prste kakor jih ima zdaj samo na rokah. Da je palec lahko postavljal proti drugim prstom tako, da je tudi z nogami lahko tako trdno prijemal, kakor prijemlje danes le z rokami. Takrat je na drevju potreboval rok tudi na nogah, kakor jih potrebujejo opice še dandanes, ker žive še vedno na drevju. Ko je pa začel stalno hoditi po zemlji in se ni več spuščal na vse štiri „roke“, temveč rabil samo spodnji dve za hojo, so mu prsti na teh spodnjih dveh postali nepotrebni za prijemanje, so okrneli, so izgubili svojo gibčnost, zato pa je dlan na nogi, ki jo imenujemo podplat, postala mnogo trdnejša. Lahko si mislimo, da bi čez par tisoč let naši vnuki sploh ne imeli več pet prstov na nogi, če bi bili tudi možje tako neumni kakor so žene, ki stiskajo svoje noge v premajhne čeveljčke, tako da so njih prsti mnogokrat tako stisnjeni kakor pri dvoparkljarjih ali celo enoparkljarjih. Le poglejte zdrave žene na kmetih, ki so v mladosti hodile bose in v odrasli dobi niso žrtvovale neumni modi toliko bolečin, kako močne noge imajo proti mestnim gospodičnam, ki se bose še pokazati ne smejo, ker bi se ves svet smejal njih grdim, zveriženim nogam, ki so lepe le v čeveljčkih, kakor konjski prst v kopitu. Če bi take gospodične dobile tudi tako neumne fante, njih otroci pa bi se tudi nikdar ne ženili z zdravimi ljudmi s kmetov — prav gotovo bi tak rod v tisoč letih imel en sam prst na nogi.

cialisti postajajo v Bolgariji čim dalje močnejša skupina, dočim se komunistična stranka vidno krha. Kongres je sprejel soglasno resolucijo, ki obsoja komuniste, se zavzema za svetovni mir med narodi, pred vsem še za mir med balkanskimi narodi. Kongres je poslal tudi apel jugoslovanskim in romunskim socialistom za ustvarjenje „Zveze balkanskih socialistov“, katere cilj naj bi bil „balkanska federativna socialistična republika“.

Estonska, Letska in Litva so sklenile med sabo zvezo baltiških držav.

Buharin se približuje Leninu? Leninovi kompromisni politiki sta v začetku najostrejše nasprotovala Trocki in Buharin. Sedaj pa javljajo, da je vzbudil Buharinov govor ob zaključku sindikalnega kongresa v Moskvi veliko iznenadenje, ker je Buharin rekel: „Dokler kriza v centralni Evropi ne razruši kapitalističnega režima, se bomo še nadalje nahajali pred tem historičnim dejstvom, da bomo imeli velike težkoče na poti k obnovitvi naše dežele. Odtrgani od proletariata centralne Evrope smo prisiljeni, da našo socialno revolucijo vodimo pod pritiskom buržoaznega sveta. V tem je naša največja ovira. Tudi ruska revolucija bo morala iti po stranpoti, ker pač moramo dobro umevati razmere okrog nas“. — Te besede Buharina tolmačijo kot znak, da se Buharin približuje Leninu.

Tedenske vesti.

Kaj se plete v Albaniji? Iz Belgrada poročajo, da se vstaja Miriditov v Albaniji tik ob naši jugoslovanski meji vedno bolj širi. Mnogo beguncev se zateka na jugoslovansko ozemlje, predvsem v Črno goro. Ti begunci baje pravijo, da Albanci žele, da bi Jugoslavija z orožjem intervenirala in napravila konec notranjim bojem v Albaniji. Baje so vstaški oddelki prekoračili ponekod že našo mejo, tako da bo Jugoslavija primorana intervenirati. Severno-albansko pleme, ki se je uprlo, je proglasilo neodvisno republikansko vlado s sedežem v Orošlju, kateri predseduje vstaš Marko Gjoni. Plemena v Severni Albaniji nočejo več priznavati albanske vlade v Tirani, ki dela pod vplivom italijanske politike. Miriditi so napadli čete tiranske vlade s 15.000 možmi pod poveljstvom Marka Gjoni. — Jugoslovanske čete stoje ob meji pripravljene na straži. — Mi odločno svarimo pred vsakršnim novim krvoprelitjem. Pustite Albancem, da opravijo sami s seboj! Gotovo je, da bi udeležba naše države na albanski notranji vojni povzročila zmede s težjimi posledicami. Interese v Albaniji že poznamo . . . Resno obsojamo tudi vsakršno pripravljanje vojnega razpoloženja s strani nekaterih meščanskih listov! Popolnoma zadošča, če vlada zavaruje le državne meje pred vpadi vstaških tolp.

Svarilo pred privatnimi posredovalnicami za delo. Iz Karlovca pišejo, kako bedno je stanje tistih delavcev, ki nasedejo privatnim posredovalnicam. Tako n. pr. se baje nahaja ena v Ljutomeru, druga v Brežicah. Omenjeni posredovalnici pošiljata delavce na Hrvaško, to pa pod pretvezo, da dobijo lepo plačo, stanovanje in hrano. Pozneje, ko je ubogi delavec že nastopil delo, se razkrije goljufija. Posebno je to opažati v Karlovcu. Delavci naj se glede delodaje obračajo edinole na drž. posredovalnice.

Orožniki so streljali. Cikava je mala vasica v občini Grosuplje na Dolenjskem. V nedeljo so orožniki hoteli aretirati delavca Bogomila Zgonca. Tej aretaciji se je uprla skoro vsa vas. Proti orožnikom je nastopilo okoli 60 fantov in mož, ki so skušali preprečiti Zgončevo aretacijo. Orožniki so se sprva navalu množice umaknili, končno pa so rabili orožje. Bila sta ranjena delavec Zgonc Bogomil iz Hrastja v trebuh, njegov tovariš Alojzij Glinšek iz Slapa pa v levo nogo. V ponedeljek so orožniki v Ljubljano pripeljali dva voditelja akcije ter ju izročili deželnemu sodišču. Težko obstreljenega Zgonca in Glinška so prepeljali v deželno bolnico. Zgonc Bogomil je v ponedeljek rani podlegel, Glinšek se pa zdravi. O tej zadevi bi bilo treba objektivnega pojasnila.

Rudarska nesreča. V Zagorju v rudniku Trboveljske družbe je v soboto težko ponesrečil 21 letni rudar Štefan Žonta. V rovu mu je padel na glavo težak kamen, ki ga je potem potegnil štiri metre v globočino. Rudarju je težki kamen zdrobil vso sprednjo čeljust.

Ogromna brezposelnost v Bosni se je pojavila v vseh večjih industrijah: tako v Jajcu, Zenici, Varešu, Tesliču in Tuzli. Podjetniki odpuščajo na stotine delavcev, češ, da ne morejo več konkurirati z inozemskimi industrijami.

Velika železniška nesreča pri Sisku. Dne 20. t. m. proti večeru je orientekspres, ki je vozil iz Belgrada, zavozil na mostu čez Kolpo v oddelek vojaštva, ki se je vračal z vežbališča in šel preko ozkega mosta, pred katerim napravi železnica ovinek in vlakovodja vsled tega ni mogel vojaškega oddelka takoj zapaziti. Tako je vlak zavozil med vojake. Trije vojaki so bili takoj mrtvi, 7 pa tako težko ranjenih, da bodo skoro gotovo podlegli ranam. Krivdo nesreče pripisujejo častniku, ki je vojake vodil preko mosta

Gospodarstvo.

Razdelitev pod agrarno reformo spadajočih zemljišč. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo delno statistiko o obsežnosti nekaterih v agrarno reformo spadajočih veleposestev v Vojvodini in na Hrvaškem. Po teh podatkih spada v **Vojvodini** 772.000 oralov veleposestev v razdelitev; od teh je že oddanih 247.000 oralov. Na Hrvaškem pa je 428.000 oralov takih veleposestev, od teh je 200.000 oralov že razdeljenih.

Ministrstvo za poljedelstvo in vode dela na to, da bi se otvorilo večje število čebelarskih in mlekarskih šol v državi ter da bi se otvorilo več nižjih poljedelskih šol za ženske.

Letošnja letina v naši državi kaže še dovolj dobro, le žetev pšenice in ovsa bo baje ponekod slabša, kakor je bila lansko leto. Koruza kaže zelo dobro. Cene novi pšenici so zelo poskočile (1000 K). Kvaliteta nove pšenice je posebno lepa v Bački in Sremu. Tudi v Srbiji je pšenica dobro obrodila, dočim se je v Banatu le malo obnesla. Ječmen kaže dobro; za zimski ječmen se postavlja cena 450—500 K, za jari 600—700 K. Cene novi moki ne bodo skoro gotovo nič padle, pač pa se znajo še zvišati, to pa ne morda zato, ker bi bila žitna letina slaba, pač pa zato, ker se bo žito izvažalo v velikih množinah kakor doslej. Tudi so si žitni trgovci začeli kopičiti nove zaloge. Zahtevajo celo (kako so dobri!!), da vlada za nekaj časa prepove izvoz žita, seveda zato, da bodo od kmeta po nižjih cenah lahko kupili žito in ga po teh cenah nakupičili, nato pa bodo zahtevali zopet izvoz! — Nekateri mlini na Hrvaškem in v Slavoniji so že začeli mleti novo žito. — V Sloveniji žitna in krompirjeva letina kaže dovolj dobro, le sadna letina bo slaba.

Premog na Ogrskem cenejši. Madžarski rudniki so znižali cene premogu za 20 odstotkov. In naša Trboveljska premogokopna družba? Ta pridno zvišuje!

Cena sladkorja v Trstu. Češki v kockah 2·50 lir; kristalni 2·35 lir. — Primerjajmo cene sladkorja pri nas!

Poljedelska gospodarska kriza na Primorskem. Tržaška „Edinost“ poroča o nevarni gospodarski krizi, ki preti primorskemu poljedelstvu, predvsem vinoreji. Danes točijo po vsem Primorskem 80 odstotkov italijanskega vina, domače vinogradništvo pa propada. Izseljevanje iz Primorske bo posledica te krize.

Po naredbi ministrstva za promet se je pričelo pred nekaj dnevi trasiranje proge Kočevje—Brod-Moravice. S to progo bo dobila Slovenija direktno zvezo z Reko.

Predpriprave za trgovinsko pogodbo s Francosko izvršujejo v Belgradu. Načelnik ministrstva trgovine, dr. Milan Radosavljević, je poverjen z vodstvom teh poslov.

Klerikalci in samostojneži se kregajo med seboj, kdo je pomagal našemu kmetskemu ljudstvu. Iz vsega prepira bi se zdelo človeku, ki ne živi na Slovenskem, da mora plavati naše ljudstvo na kmetih v samem medu in mleku. Pa naši delavni ljudje — razen tistih, ki žive na luni — imajo svoje želodce v redu, prav nič ne vprašujejo, od kot je prišla ta krača in ona potica, temveč začenjajo polagoma vpraševati in računati, kam je šel naš zaslužek, koliko so ga odnesli klerikalci, koliko samostojneži, koliko demokrati. Prav je tako! Le pridno računajmo, da nam ne bodo zopet predlagali ponarejenih računov! Kdor ne zna računati je vselej goljufan.

Zabavi in pouku.

Ta teden je izšla prva številka družinskega lista „Kres“, ki ima poleg lepih slik, povesti in pesmi tudi toliko poučne vsebine, da zasluži, da ga vsakdo naroči. Zato opozarjamo vse naše čitatelje, da naroče ta družinski list, ki bo v zabavo, razvedrilo in izobrazbo vsakomur. V nobeni kmečki hiši naj ne manjka. Vsakdo si lahko toliko pritrga, da si naroči ta list. Stane za celo leto 80 K, za pol leta 40 K, za četrt leta 20 K. Pošljite naročnino in naslov na upravništvo „Kresa“, Ljubljana, Aleksandrova cesta 5, doma mu pa pridobivajte novih naročnikov. Kdor pridobi 10 novih naročnikov, pošlje naslove in denar, dobi celo leto list brezplačno. Zlasti opozarjamo na ta list mladino na kmetih. V izobrazbi je naša bodočnost!

Popravek.

V zadnji številki je pri članku „Tudi slepa kura najde včasih zrno“ izpadla druga polovica uvodnega odstavka. „Kmetijski list“ je namreč pisal:

Na svetu je preveč bombaža, tako pravijo strokovnjaki. Ampak cene se vseeno nočejo znižati. Temu pa je vzrok to, ker je na svetu premalo poštenjakov.“

Sam je torej pripisal, da je vzrok temu to, **ker je na svetu premalo poštenjakov.** Bombaževe kapitaliste je proglasil s tem za nepoštene, na to pa ni pomislil, da dela njegova stranka (samostojneži) prav isto nepoštenost, samo, da ne z bombažem, pač pa z žitom in moko . . .

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.
Oblastem je odgovoren Andrej Svetek.
Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo
v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih
4%
Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomtujejo po bančni obrestni meri.
Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane
stenice-ščurki
in vsa golazen mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12·—, za podgane in miši K 12·—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20·—; posebno močna tinktura za stenice K 15·—; uničevalec moljev K 10·—; prašek za uši v obleki in perilu K 10·— in 20·—; proti mravljam K 10·—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10·— in 20·—, proti ušem pri ljudeh K 5·— in 12·—; mazilo za uši pri živini K 5·— in 12·—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10·—.
Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE
TRST—AMERIKA
New-York — Buenos-Aires
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo
Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listov za potnike za Slovenijo edinole pri:
SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.